

The Greek Review of Social Research

Vol 13 (1972)

13

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

13

ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΙΟΥΛΙΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1972

τό περιφερειακόν πρόβλημά τής Έλλάδος
ή δημογραφική έξέλιξις τῆς Ελλάδος, 1961-1971
ή ρητορική τῆς συγκρόσεως εἰς τό Ελληνικόν και
ελληνοαμερικανικόν πολιτισμικόν σύστημα
ό ανθρώπινος παράγοντας και τό προγράμματα κοινωνικής κατοικίας
ή διάρθρωσις τῆς οικογενειακής έξουσίας και αἱ ἑκ τοῦ γάμου ίκανοισιήσεις
ό θεσμός τῆς οικογενειας εἰς τήν Ελλάδα
ή «δομολειτουργική» μέθοδος ἀναλύσεως τῶν κοινωνικῶν
και πολιτικῶν φαινομένων
τεχνική συνεργασία και κοινωνική ἀνάπτυξις

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Bernard Kayser, Pierre-Yves Pechoux καὶ Michel Sivignon: Exode rural et attraction unbraine en Grece. Materiaux pour une etude geographique des mouvements de population dans la Grece contemporaine

Michel Roux

doi: [10.12681/grsr.500](https://doi.org/10.12681/grsr.500)

Copyright © 1972, Michel Roux

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Roux, M. (1972). Bernard Kayser, Pierre-Yves Pechoux καὶ Michel Sivignon: Exode rural et attraction unbraine en Grece. Materiaux pour une etude geographique des mouvements de population dans la Grece contemporaine. *The Greek Review of Social Research*, 13, 132–133. <https://doi.org/10.12681/grsr.500>

Ἐπὶ τοῦ σημείου συγκεντρώσεως τῶν συγκοινωνικῶν ἀρτηρῶν τῶν Ἀλπεων, αἱ δόπαια εἶναι πολὺ περισσότερον κυρτοφόροι ἀπὸ δ, τι εἶναι ἡ κοιλάς Ἀξιού-Μοράβα, καὶ ἐστραμμένη πρὸς Βορράν, ἔχει ἀπὸ μακρῷ λαβεῖ τὰς διαστάσεις της καὶ διαφυλάξει τὰς ἐλευθερίας τις

Ἡ βιβλιοκρισία τοῦ Maurice Le Lan-
nou ἀναφέρεται εἰς τὰ ἔξης βιβλία:

* Guy Burgel, *La Condition Industrielle à Athènes, étude socio-géographique* (Πρόντον Μέρος: Λειτουργία της Εθνικής Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών, 1970, 1 τόμος σχήμ. 400, 159 σελ. και 70 χάρται εκτός κεντρικού).

* Etienne Dalmasso, *Milan, capitale économique de l'Italie, étude géographique*, Gap, Editions Ophrys, 1971, 1 τόμος σχήμ. 40v, 583 σελ.

* Pierre - Yves Péchoux - Michel Sivignon, *Les Balkans*, Παρίσιοι, Presses Universitaires de France (συλλογή «Mагеллан»), 1971, σχήμ. 12ου, 284 σελ.

Le Monde, 11-12 Ιουλίου 1971, σελ. 6.

Περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος*

Bernard Kayser, Pierre-Yves Péchoux και Michel Sivignon: *Exode rural et attraction urbaine en Grèce. Matériaux pour une étude géographique des mouvements de population dans la Grèce contemporaine*. Αθήνα, 1971, 223 σελ., στατιστικού παράρτημα, χάρτα, γραφικοί παραστάσεις, 1 χάρτης, έκτος κειμένου των άστικων περιοχών έλλειψεως. (Έκδοσις του 'Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).)

Ύπό τὸν ὡς ἄνω τίτλον ἐδημοσιεύθησαν τὰ πορτισάτα ἐρευνῶν γενονομών κατά τὸ 1962 καὶ 1963, ὡς συμβολὴ εἰς τὴν γνῶσην τῶν μεταναστευτικῶν διακινήσεων ἐν Ἑλλάδi. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔρευναι ἔγενονται εἰς δύο στάδια: Προηγήθησαν διερευνήσεις μεταξὺ τεσσάρων διάδοχων κοινωνήτων ἐπιλεγέσιων εἰς διαφορετικὸν φυσικὸν καὶ κοινωνικο-οικονομικὸν περιβάλλον, μίτινες ἐπέτρεψαν τὴν μελέτην τῶν μεταναστευτικῶν φαινομένων, τὰς σχέσεις τον πρὸς τὸ διάζωντα προβλήματα ἐκάστης περιοχῆς καὶ τὰς ἐπιπλώσεις τον ἐπὶ τῆς τοπικῆς δημογραφίας, καὶ ἐπικολούθησε καταμέτρηση τοι τὸ 1/5 τῶν δελτίων τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῶν ἀναφορέμένων εἰς τοὺς νεαστούς ἐγγραφέντας εἰς τὰ μητρόφα τῆς περιόδου 1957-60, ἃς τις ἐπέτρεψαν εἰς τὸ να κυριοτείθη ἐπακρίβεια καὶ περιοχὴ Ἐλλείων ἐκάστης πόλεως.

* Αναδημοσιεύεται ένα μεταφράσει εκ της *Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest*, Τόμος 43, fasc. 1, janvier 1972, κατόπιν διεστίας χρονοπεριόδου περί τον καθηγητή P.-Y. Péacheux.

τῷ συνόλῳ της, ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ μὲν ἐναλλασσόμενην ἔντασιν, συνιστᾶσθαι ἐστίν μετανάστευσις. Αἱ τέσσαρες ὁδοὶ τῶν ἐξετασθεῖσῶν κοινοτήποντα προβάλλουσι τέσσαρας τύπους χωροπεδίων συνδεμένους κατὰ ζυγῆν: Κυκλαΐδες καὶ Πελοπονησός ἀφ' ἕνός, καὶ Θεσσαλία καὶ Μακεδονία ἀφ' ἔτερου. Κατὰ τὴν μελέτην τῶν ὄντων ὁδῶν ἐφημρότητι ἡ μάλιττη μεθόδος δηλ., τὴν ἐκθετιν περὶ τὸν οἰκουμενικὸν καὶ δημογραφικῶν συνθήκην τῶν περιοχῶν διαδέχεται λεπτομερῆς ἐξετασίς ἐκάστης κοινοτητος καὶ ἀκόλουθει βραχεῖα συνθετικές.

Τό πρώτον δείγμα περιλαμβάνει δικτώ κοινότητας τῶν Κυκλαδῶν, ἀνάλογους τρόπος τὰς νήσους Πάρον καὶ Ἀντίπαρον. Ἡ μετανάστευσις, παλαιά καὶ μαζική, κατεύθυνται κυρίως πρὸς τὸ πολεοδόμικὸν συγκρότημα Πειραιῶς - Ἀθηνῶν, τὸ ὄπειρον είναι καὶ ἡ πραγματικὴ προτείνουσα τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου.

Πρόκειται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς περὶ ἄγριοτης μεταστατικῆς ἐξόδου, ἥλιον· ἡ κεντρικὴ κομψότερὲς δὲν φαίνεται οὔτε καὶ αὐτὴ ἵκανῃ νῦν συγκρατησθῆ τοὺς κατοίκους τῆς, χωρὶς διὰ τοῦτο νόδιωματάς τοῖς σταθμοῖς ἐλέγους κατὰ τὴν μεταστατικήν κίνησιν, καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα ἀνεύριστος τις εἰς τὰς κομποτέρες τὰς περιλαμβανόμενάς εἰς τὰς ἀλλας δέγματα. Ἀκροτριμάζουστος συδιδός τὰς τάξεις τὰς ἐφοιτητικὰς ἐλλή-

οράριας των ταξιδίων της εφηβείας της παιδικής, η μετανάστευσης δόηγει εἰς γηρασμόν του πληθυσμού καὶ έχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τῶν γεννήσεων, ἣτις ἐπηρεάζεται ἀπό τὴν βαθύτατον μειούμενην ἔναντι τῆς γεννητικότητος διάθεσιν τῶν οἰκογενειῶν.

νευθή ἀπό τὰς δυσχερείας τοῦ περιβάλλοντος, κυριωτέραια τὸν δύονταν εἶναι τὴν ἀντέρεια τῶν καλέργητον γαῦν εἰς τὰ βραχάδεις ταύτας γηγούς καὶ μέτριον εἰσόδαμε, τὸ δύονταν ἔξασφαλλεῖται ἡ ὑπὸ μεμονωμένων ἐπαγγελματιῶν ἀσκουμένη ἀλεια. Ἀλλαὶ δυσχερεία προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν ἐπανδρώσεως καὶ ἀπὸ τὴν διασπορὰν τῶν μικρῶν αὐτῶν ἕγγον, τὸν δύοντον δὲ μάτι τοῦ Πειραιῶς σύνδεσμος εἶναι στενότερος τῶν μεταξὺ τῶν σηρέων. Ἐντονοὶ δῆμος ἔχοντερικαὶ κινητήροι δύναμεις ἐθέησαν εἰς ἐνέργειαν εἰς τὴν ἄρχαντα ταῦτην περιοχὴν τοῦ θαλασσοῦ πολλαῖς τισμοῖς. Ἡ ἀργοτικὴ ἔξοδος, ἐφ' δον δὲν εἶναι ὑπέμετρος, φαίνεται ὅτι ενοντεὶ τὰς πρόσδοτὰς τὰς συντελουμένας εἰς τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ αἱ πρόσδοται ἀταῖ, αἱ δύονταν εἶναι διμοιρηγμάτα ἱκανῶρων καινοτομῶν, φαίνονται εὑθράστοι, κατὰ τὸν αὐτὸν ακρίβος τρόπον, καθ' ἡ παρουσίαζονται αἱ πρόσδοται ἀλλον τομέων δραστηριότητος, διός εἶναι τοῦ οἰκουμενικοῦ.

Η μετανάστευσις είναι ώσαύτως ζωηρά είς τήν Μεσσηνίαν. Πᾶσαι αἱ ἔξετασθεῖσαι κοινότητες ἀπεγυμνώθησαν τῶν κατοίκων των κατὰ τὴν μεταξὺ 1951-

1961 περίοδον, γεγονός διπέρ απαρκότερανται εἰς μεταναστευτική διάποληση λίγη ἀρνητικά, ἀφοῦ τὸ φυσικὸν ισοζύγιον δὲν εἶναι ἐλλειμματικὸν παρὰ εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν. Ή κατὰ κοινωνία τῆς ἔξτασις καταδεικνύει διτὶ ἡ Ἑπτακόντα τῆς μεταναστευτικῆς διάπολησης ταῦτα μὲν τὸν μέσον δρόν τῶν γαϊδών, τάς δοπίας ἔκστασος κάτοικος διαβέτει, καὶ ὁ δοπίος εἶναι παντοῦ μέτριος, ἀλλὰ μὲν συνθετότερα κρήτην τοῦ ἄγροτικον πλούτου καὶ τοῦ διαθέσιμου ἀποτελεσμάτων. Εἴναι αἱ Ἀθηναὶ προσελκύονται τὴν πλειονότητα τῶν μεταναστῶν, ἐν τούτοις μία σημαντική ἔξτερης μετανάστειας σὺνθεταῖ, καὶ κυρίως διὰ μέσου τῆς φιλοσοφίης προτεύοντος τῆς Μεσογείας, τῆς Καλαμάτας. Ή μετανάστευσις ἀντί, δῶρος καὶ ἐκείνη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων, εἶναι παλαιόν φαινόμενον, τοῦ δοπίου ἀντί καὶ κτητείσιοι συνθηκειαὶ καὶ οἱ διατηρηθέντες δεσμοὶ μετά τῶν μεταναστῶν ἔξοφαλλίζουν τὴν διαιώνισιν παρὰ τὴν βελτίων τῶν τοπικῶν οἰκονομικῶν δρῶν ζωῆς. Ή ἀλλοτε πολύνθρωπος Μεσογεία, ἐνεκπλήκτη τῆς διαρροής τῶν κατοίκων της, μετεβλήθη εἰς ὀδύνηγροπον περιοχὴν καὶ μάλιστα εἰς τοιούτον βαθμὸν, ὅπει τε γενόμενα ἀρδευτικά ἦργα κινδυνεύουν μὲν μή ἀπόδοσιν τοὺς ἀναμενομένους καρπούς τῶν ἐλλείψεων ἐργατικῶν χερῶν, ἐπειδὴ μερικά ἀπό τὰ χωρὶς ἀπετηρήθησαν τῶν 3/4 τοῦ ἄρρενος πληθυσμοῦ τῶν ἡλικιας 20 καὶ 50 ἑταῖρον.

‘Η μετανάστευσις έξεδηλώθη προσπάθως, άλλα διλγάχτερον έντονος, είς τὰς ξεκοινώντας τὰς καιμένων νοτιο-άνω τοικίδες της κοιλάδως της Θεσσαλίας, ης Νομαρχίας Καρδίστικης, αι δόποια συγκροτούν το τρίτον δέλτημα. Εάν έξαιρεσιον τὰς αναχρονίσεις, αι δοποιαί έστημιθησαν κατά τὸν ἡμεριδιανὸν πολέμου μαζὶ πολιτικούς λόγους, ή μετανάστευσις είναι κυρίως ἐστωτερική, αι δὲ Αθήναι διεδραμπίσαν σημαντικὸν μὲν ἄλλ., οὐχ ἀπολειτικὸν ρόλον, καὶ Η Θεσσαλία συνεκράπτει μικρὸν μέρος τῶν μεταναστῶν. Ή τοιαύτη μετανάστευσις δεν είχεν ως ἀπότελεσμα οὐτε κάμψη φρεγαλομένην εἰς τὴν γεννητικότητα, οὐτε ἀποφύλασσον τοῦ πληθυσμοῦ κατά τὴν περίοδον 1951-1961.

Ειναι βεβαιων ότι θα κ' αγρότην δια-
θειμότης γανών, εις τὴν ἀραιῶς κατοι-
κουμένην ταύτην κοιλάδα, είναι ἀσυγ-
κριτόν ἀντότερό ἀπό ἑκείνην ἄλλον με-
λετημένην περιοχῶν. Ἀλλ' οὐτὸν δὲν
είναι σημαντικὸν πλεονέκτημα, επειδή
ἡ ἐκμεταλλευσίς των είναι λίγη δαπα-
νηρά. Ο πρόσφατος καθὼς κι ὁ περιο-
διέμενος χαρακτής τῆς μεταναστεύε-
ως ὀφείλει εἰς τὴν πραγματικότητα νά
είναι συνόδευμένος με τὴν κοινωνικο-
ἀγροτικὴν καθεστήσην ἐνός πληθυ-
σμοῦ ἐπὶ μακρῷ ἀπομονωμένου, γεγο-
νός τοι διόπιν ὑπογραμμίζει τὴν σημα-
νίαν τῆς πληροφορίας εἰς τὸν καθορι-
σμὸν τῶν μεταναστευτικὸν ἔξελίζεον.
Ἡ καθεστήσης αὕτη ἀλλοτε τείνει

νά ξαλειφθή και ή γεωργία άναπτυσσεται αισθητή. Είναι δέ έτι περισσότερον χρήσιμον νά ξαλειφθή δε δεσμός, δη δποίος υφίσταται μεταξύ της μετανάστευσης και των τοπικών κοινωνικούκοινωμάδων συνθηκών. Π.χ., ή μετανάστευσις είναι περισσότερον έντονος, όπο δουλεύει άλλοι είς χωρίν οι κιοθέν όπο προσφύγονται οι Καπαδοκίας, είς μικράς και μετρίας υποδοτήκοτης έκτασίες γης, και τῶν όποιων ή έκτασίας είναι κοινωνικά κακή.

“Η μετανάστευσις έπικρίθηκε ώστως μετρια κατά το 1961 εις τις δύο κοινότητας εις την κοιλάδα της Δράμας (εις την Άνω Μακεδονίαν). Αι κοινότητες αυτή, άποτερηθείσαν μερικούς τού τηλημυσιου των κατά την διώρκειαν τῶν πολέμων, είδον νύ αιχνών ή γεννητικής των καν κάνονται ή δόδος της Ανταρόβασεως των κατά την έπονο ουδισθίσασπε περιοδιών. Αι καλέσιογι-

καυστήραν περιφέρειον. Ατ ταυτόχρονα μεταβολής γίνεται στην περιοχή της Κάρπαθου, όπου από την παραπηγή της θάλασσας στην αρχαία περιοχή της Κάρπαθου προστέθησαν οι νέοι κατοίκοι της περιοχής, οι οποίοι είναι οι απόγονοι των πατέρων τους. Η παραπηγή της θάλασσας στην περιοχή της Κάρπαθου έγινε στην περιοχή της Κάρπαθου μετατόπιση της παραπηγής της θάλασσας στην περιοχή της Κάρπαθου.

Και ἐνδή ή ἐλληνική θιασατικός φίβεν
ἐκ τῆς διαφρονής του πληθυσμού της, αἱ
πόλεις παρουσιάζουνται ἐλλιπῶς πολι-
τισμούν διό να ἀντικειτούνται τὴν
τοιαύτην ἑπάντην τοῦ πληθυσμοῦ τους.
Η γενική ἐντύπωσις είναι διτή ή μετριό-
της και διάθεντής δύναμιστος χαρακτη-
ρίζει τὰς πόλεις, πολλαὶ τῶν ποιόνι-
καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν μικροτέρων, παρουσιά-
ζουν ἀρνητικὸν μεταναστευτικὸν ὑπό-
λιτον, ως καὶ ἡ παντελής ἐλλειψις
συντριπτέμενού ἀστικοῦ δικτύου.

Αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις, αἱ περιστότεραι τῶν δόπιον δὲν ήσαν εἰς τὸ παρέλαθον, πλὴν τῇ Θεσσαλίᾳ, παρὰ μέτρια πολύχναι, χρητιμένουσι ὡς σταθμοῖς στηρίξως τὴν τουρκικῆς κυριαρχίας, ἀπὸ τῆς ἀνέβαστριας καὶ ἐντισθεν ἀντέ- ληφθήσαν δι τοι ἀνυπάρχοντας ἀναπτύ- ξεών τοι περιφορίζοντα νότο τῆς τερ- στίας μὲν ἄντερος τοι, 'Ἀθηνῶν' Ἡ το-

σική διαμόρφωσις τούδε εδάφους, έχουστα
απότελεσμα τὸν διαχωρισμὸν τῶν
κατοίκων καὶ τὸ διάσπασμόν τουν ἡγεῖσθαι,
συνεπέλεσεν, ὅπε τὸ παρακολοῦθη ἡ
δημιουργία ἐνὸς ἀστικοῦ δικύου.
Ἄπαρχη τούτου ἀνευρίσκομεν εἰς τὴν
Μακεδονίαν, καὶ εἰδίκάτερον εἰς τὴν
Δυτικὴν Μακεδονίαν, τὴν μόνην περιο-
χὴν εἰς τὴν ὅποιαν ὑπάρχουν πυκνοί¹
οἰκισμοὶ μικροὶ καὶ μεσοὶ πόλεων, τὸν
ὅποιαν αἱ περιοργαὶ προελεύσεων είναι
ἐπάλληλοι: Οἱ χαρτὶς τῶν περιοχῶν
ἀστικής ἔλξεος δεικνύει οὐδεὶς πολλάκι
περιποτέσσεις αἱ περιοργαὶ αὐτὰ ηπει-
λενεούσεις είναι ἀντίθετος ἀπομακρυσμέ-
ναι, ἔχουσαι μεταξὺ τῶν κενῶν, τὰ ὅποια
αἴτιοι δικύουν ἐλέγουν δυναμισμοὶ τῶν
ἀντιστοίχων κέντρων. Διὰ τοῦτο οἱ
ἄνθρωποι τῆς Πίνδου μεταναστεύουσι
περισσότερον εἰς τὰς Ἀθηνὰς παρὰ εἰς
τὰς πλησιεστέρας πόλεις τῆς Θεσσα-
λίας.

Η βιομηχανία σπανίως είναι παράγοντας άναπτυξέως. Αλλά βιομηχανικοί πόλεις συνιστώνται, μετά τών άπομονωμένων πόλεων τών γήσικον και τῶν μικρών λιμένων οι οποίοι φθίνουν εἰς μαραστήρα, μίαν κατηγορίαν πόλεων εἰς σχετικήν παρακμήν. Έξαιρούνται μόνον η Καστοριά, η οποία ή εύμερία στηρίζεται επί της βιοτεχνίας τῶν γουναρικών και η Πτολεμαΐς, γέννημα της μεγάλης βιομηχανίας. Αντιθέτως, η άναπτυξέως τῶν διοικητικών υπηρεσιών και λειτουργημάτων είναι έκεινή, η οποία έξαστησε ταύτισμα τῶν δονούματων τῶν πόλεων εἰς τὰ περιοχάς τῶν οποίουν ἡ γεωργία άναπτυσσεται, ἐνδό ού Θεβαί και η Κορίνθια πρήσταις νά έπωρελούνται εκ της μετόπου τῶν Ἀθηνών γειτνίασες και ού ἀξέσυντος Αθηναγ-Θεσταλονίκης άναλαμβάνει βαθύ θημήδον τὸν ρόλον κινητήρων δυνάμεως εἰς τὴν καθόλου άναπτυξιν τῆς γηρασά.

Η Απογραφή του 1971 επικυρώθηκε σε περιοχές με μελέτης ή δόταις, παρά την καθυστέρησην της έκδοσής της συνιστά ούσιαστη για συμβολὴν εἰς την γνῶσην της Ελλάδος και συμπληρώνει την ίδιωτη της τάση την Ανθρωπογεωγραφία της Ελλάδος και του Οίκουνανδρου και Καινουνδρού "Ατλαντίς της Ελλάδος". Έν τούτοις ἀπόδοκιμάσιον, μεν ην προκειμένη το διά την τα έλληνικά πονώναν υιοθετήσθη σύστημα μετατραφής διάφορον εκείνον τῶν την τα έλληνικά μηνυμοεύθυντον δργον, καὶ τὸ διοικητικὸν οὐδέμιαν σχέσειν ἔχει πρὸς την καταπορείαν γαλλόδροτον μετατραφήν την χρησιμοποιεύμενην εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Πολλὰ ονόματα π.χ. παρατίθενται ἀκαντονήτων ἡλιούμενά (Euisis ἀντί Eubée, Θίνη ἀντί Θήβες), χωρίες να γνωρίζει κανεὶς να προσέθει τάπτωσην οὐτε λέγονται οὔτε καὶ γαλλίσται, διότι δὲν μᾶς παρέχουν την κλεῖδα συστήματος αναγνώσεως, τὸ διόπου ἄλλωστε οὐτε ξεχει καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς θύμοι-γενείας, διότι μεταγράφει αὐταρκίτος τοῦ αερού καὶ τὸ Ιστονύμονα οὐσιογνωμόνα.

μα) τῶν «Μεγάρων» («Meghara»), καὶ τὸ «γάμμα» τοῦ Ἀνώγειον («Anoghion») τὸ δποῖον ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ «yod».

MICHEL ROUX

* Ή μελέτη ἐνὸς Ἰταλικοῦ χωρίου,
ὑπὸ A. L. Maraspini

Δημοσιεύσεις του Κέντρου Κοινωνικών Έπιστημάν, Αθήναι, 5. Παρίσιο και Χάγη: Mouton (έδημοσιεύθη με τη συνεργασία της Ecole Pratique des Hautes Etudes, Σορβόνη, Τμήμα VI, Οι κονομικές και Κοινωνικές Έπιστηματ) 1968.

Η παρούσα μονογραφία είναι η μελέτη μιας άπομεμονωμένης κοινότητος της Νοτίου Ιταλίας. Η περιγραφή μεταξύ της κοινότητος, η Καλημέρα (Calimera), και μάλι από την Χερσόνησον Σαλεντίνα κατά την περάσμα, την δύοταν σχηματίζει το ιδόπυρο της Ιταλίας, είναι έναν εκ των δύο γύρων της Νότιας Ιταλίας, όπου εισέστη ομιλεταί μία επίσημη παρέμβαση στην ιταλική πολιτική.

Τρία είσαγωγικά κεφάλαια περιγράφουν ανάλυτικώς τα γεογραφικά, ίστορικά, οικονομικά, γλωσσικά και δημογραφικά δεδομένα της Χερανόνησου Σαλεντίνο, των έννευ χωρίων, τα δύο περιλαμβάνονταν τὴν Ἐλλήνωναν περιοχὴν καὶ τοῦ ωρίου Καλημέρα. Τα υπόλοιπα ικανοποιοῦνταν ἐπτὰ κεφάλαια ἀπότελον μίαν γενικὴν ἔθνογραφικὴν περιγραφὴν τῶν θεσσαλίων τόπων ἀντιστοιχῶν κατέκλιψαν, ή ἑξουσίαν καὶ ή κοινωνικὴ ἐπαρχία, ή ὀργάνωσίς της οικογενείας, ὡρισμένον συγγενικού δεσμού ὥριμάζοντες πρὸ τούς οἰκογενειακούς, ὅ γαμος, ή γαιοκτησία, ή Ἔκκλησία καὶ ή πίστις εἰς θεούς ποιεῖσθαι δύντα.

Ο συγγραφέας έκθετε τό διάλεκτον χωρίς νά φροντίση νά του έξασφαλίσει συγκεκριμένην θεωρητικήν ή πρός είδικον πρόβλημα προσανατολισμένη βάσιν.

* Ή ώς άνω βιβλιοκρισία δημοσιεύεται κατά μετάφραστην της επιτεωρήσεως «American Anthropologist», 72, σελ. 405-407, 1970, κατόπιν εύγενων χορηγηθέσις αδείας της American Anthropological Association.